

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Om de Foranstaltninger, som ere blevne föiede
ved Metropolitanskolen til at fremme Sædelighed
og Flid blandt Skolens Disciple.

Indbydelseskraft

til

den aarlige offentlige Examen i Metropolitanskolen
i September 1822.

af

N. Lang Nissen,

Dr. Philos. og Mag. Art., Professor og Rector Scholæ.

Tredie Hefte.

Om den Fremgangsmaade, som bruges ved Skolen i Censuren ved at uddrage Hoved-
charactererne af de specielle Characterer.

Kjøbenhavn.

Trykt i det *Schultziske* Officin.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

In omni actione suscipienda tenendum est, ut animadvertatur, quanta illa res sit, quam efficere velimus, ut neve major neve minor cura et opera suscipiatur, quam causa postulet.

Cic. de Off. lib, l. c. 39.

C.

Om den Fremgangsmaade, som bruges ved Skolen i Censuren ved at uddrage Hovedcharactererne af de specielle Characterer.

Vilde Nogen spørge, om den Ængstelighed og Omstændelighed, hvormed man i vore Dage i Skolerne behandler det hele System af Ungdommens Flids og Fremgangs Vurdering ved specielle og Hovedcharacterer, saavel med Hensyn til den daglige Underviisning som Udfaldet af de afholdne Examina, vel skulde staae i rigtigt Forhold til Virkningen, eller med andre Ord, om det vel skulde lønne Umagen, at anvende derpaa saa megen Opmærksomhed og Tid, som det unægteligen maa koste og koster, at holde denne Sag i tilbørlig Orden; da maa jeg dertil svare alene dette: enten aldeles ingen Characterer eller den samvittighedsfuldeste og størstmuelige Nöiagtighed i deres Nedskrivelse og Resultatets Uddragelse af dem.

Det er vel saa, at man för den sidste Skolereform, af 1797, ikke kjendte til den omstændeligere Censur af Skoleexamina ved specielle Characterers og deraf uddragne Hovedcharacterers Meddelelse for Sammes Udfald, som da kom i Brug, og hvis Reduction jeg endnu mindes kostede det samlede Skoleraad, forinedelst Mangel paa Övelse, flere daglange Sessioner for hver Examen, og at man för den Tid ligesaalidet vidste at sige af den omstændeligere Ordning, ved hvilken Disciplene siden den Tid ere blevne rangerede i Classerne efter Udfaldet af Examina. Og, vil man maaskee sige, naftet dette var saaledes, - naftet det hele Charakteervæsen, som stemplede Udfaldet af Examina, der holdes kun eengang om Aaret, bestod i Opflyttelse eller Ikke-Opflyttelse i Classerne eller Lectierne, - naftet, som en Følge deraf, mængengang den maaeligste Discipel i en Classe var den överste, Dux Classis, fordi han maaskee, ved at være bleven siddende over uopflyttet, eengang havde faaet denne Plads,

og blev dette sin hele Skolegang igjennem, ligesom ved et Slags Hævd, — og naagt ligeledes den fermeste Discipel i Classen ofte efter Omstændighedene blev siddende bestandigt nederst, fordi der ikke tænktes paa at gjøre nogen Forandring i deres Pladser efter den større eller ringere Fremgang, de gjorde, saa gik det jo desuagtet ret godt. — Vel; men det bliver dog altid endnu et Spørgsmaal, om det ei, idetmindste i enkelte Tilfælde, vilde eller kunde have gaaet bedre, dersom Ungdommen allerede da havde deels været underkastet en nøiagtigere og stadigere Control til Efterretning for Forældre og Værger, deels selv indbyrdes ei havde savnet den Spore og Opmuntring til Flid og Sædelighed, som det vel ei kan nægtes ligger i denne Indretning. Man kan gjøre for lidet og formeget af enhver Ting.

Det kan jo ikke nægtes, at, som Dyden overhovedet bør elskes for sin egen Skyld, saaledes burde ogsaa Ungdommen beflitte sig paa Studering og et sædeligt godt Forhold for disse Egenskabers egen Skyld, da egen Bevidsthed om opfyldt Pligt er en langt større og bedre Løn end en berømmende Characters Erholdelse; og det kan vist heller ikke drages i Tvivl, at jo mangan Yngling, ja mangt et Barn, endnu, uden at behøve denne Anspørelse, af egen Drift og Lyst og formedelst et vist naturligt Anlæg, tilskyndes til Flid og Regelmæssighed i sit Forhold. Men hvo der vilde vente denne Tænkemaade og denne naturlige Disposition hos Alle, han maatte kun lidet kjende til den menneskelige Natur, i det han vilde af Barnet og Ynglingen fordrø en Tænkemaade, som Erfaring desværre kun alt for ofte lærer hvorlidet man kan gjøre Regning paa selv hos Manden og den Ældre. Man spørge Ungdommen selv, og den vil vist tilstaae det, at dens Characterbog er for de Fleste en vigtig, for Mange en uundværlig, Bevæggrund til Flid og Ordentlighed, hvor Forældrene ei ganske forsømme at holde Öie med den og at medvirke med Skolen til deres Börns Vel.

Men der gives neppe nogen paalideligere Dommer over Skoleungdommen, dens Flid, Fremgang og Forhold, end Skoleungdommen selv. Og det er derfor ogsaa med Hensyn til den selv høist vigtigt, at, aldenstund Characterer gives. Disciplene, saavel ugentligen eller maanedligen, for deres daglige Flid og Opmærksomhed og övrige Forhold, som for Udfaldet af de afholdne Examina, disse da ere paalidelige — hverken alt for strænge eller alt for milde — og

saaledes baade alvorlige og billige, og at de overhovedet fældes uden Lune, med den Upartiskhed, det sindige Overlæg og den samvittighedsfulde Nöiagtighed, som udfordres, for at Hovedcharacteren, som Resultatet af de specielle, kan komme til at udtrykke, hvad det skal udtrykke, en paahdelig Dom over Disciplens sande Værd som Discipel.

Jeg har i eet af mine forrige Skoleprogrammer, nemlig for 1812, *om de Foranstaltninger, som ved denne Skole ere föiede til at fremme Flid og Sædelighed blandt Skolens Ungdom*, andet Hefte, S. 29-33, omtalet denne Materie, og da havt Leilighed til at fremsætte den Fremgangsmaade, som ved denne Skole fulgtes i at uddrage Hovedcharacteren af de specielle Characterer, efter deres eengang for alle i Tal vedtagne Værdie, paa den ene Side, for gode Characterer, af *forhöiende*, paa den anden Side, for de *ikke gode* Characterer, af *nedsættende* Betydning og Virkning o. s. v.

Men der gjordes ved den da brugte Sammenregningsmaade ingen *Forskjel* paa de specielle Characterer for de enkelte Sprog og Videnskaber. Og der kan vistnok ogsaa siges meget imod en saadan vilkaarlig *Forskjel* paa Videnskaber, der alle ere vigtige for Ungdommen, og med Hensyn til dens forskjellige Evner og den forskjellige Bane, de i Fölge deraf ville komme til at betræde i Livet, kunne synes lige vigtige. Imidlertid er det bekjendt nok, at der i et Tidsrum af flere Aar fra 1812, da Hovedcharacterer igjen indførtes for Candidaterne ved Examen Artium, indtil 1818, da de gamle og for de övrige academiske Examina vedtagne latinske Characterer restitueredes ogsaa for denne Examen, en saadan *Forskjel* var antagen af Universitetets Lærere, og at der i denne Mellemtid gjordes til forskjellige Tider forskjellige Forsög paa at udfinde den passende Maalestok for Hovedcharacterernes Uddragelse af de specielle Characterer, hvis Resultater indeholdes i de aarlige trykte Lister over denne Examens Udfald, som udkomme fra det schultziske Officin. Det er her ingenlunde min Hensigt nærmere at gennemgaae disse forskjellige Forsög eller at bedømme de Synsmaader og Grundregler, som deri fulgtes; hvilket nu maatte synes at være saameget mindre hensigtsmæssigt eller endog unyttigt, som deres Anvendelse, i Fölge den under 10 August 1818 fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler udstedte Bekjendtgjørelse *om nogle Forandringer* ved Udförelsen af

denne Examen, siden bemældte Aar er ophørt, og ingen Billigtænkende, i hvordan end hans egen Mening om disse Synsmaader, som deri fulgtes, kan have været, vil miskjende den Hensigt, i denne Examens Censur mere og mere at nærme sig den Maalestok, som kunde afgive det sikkert og bestemtteste Criterium af den Prøve, som de nye academiske Borgere ved denne Examen aflægge, i hvorvel det maaskee kunde synes Nogen besynderligt, at det kunde være saa vanskeligt at udfinde ret tilfredsstillende Principer at følge i Bedømmelsen af Prøven for denne Examens Candidater, dimissi fra Skolerne, medens man ikke syntes at ansee lignende Forandring i Principerne for Hovedcharacterernes Uddragelse af de specielle Characterer ved den *philosophisk-philologiske* eller den saakaldte *anden* Examen for nødvendig.

Saameget finder jeg det imidlertid ei upassende, her at lægge Mærke til i Henseende til disse forskjellige Forsøg, at det var deres umiskjendelige Tendents, at tillægge enkelte Fag, nemlig Udarbejdelsen i Modersmaalet og de gamle Sprog med den dertil hørende Latinstil, hvilke Sidste jo ogsaa er af de Kundskabsfag, hvis Bekjendskab adskiller den egentligen lærde Studerende fra andre Videnskabers Dyrkere, en mere afgjørende og overveiende Indflydelse i at bestemme Hovedcharacteren; ligesom jeg ogsaa formoder, at, naar disse Forsøg altid undvege en arithmetisk Udregning af Hovedcharacteren af de specielle, dette da maaskee snarere har været en Følge af den Forestilling, man gjorde sig om Vanskeligheden og Vidtløftigheden af det dermed formeentligen forbundne Arbejde, end Utilböielighed til at erkjende denne Udregningsmaade som den, der i ethvert Tilfælde er meest fri for al Vilkaarlighed, og derfor maatte synes at være den retteste og bestemtteste.

Det var ogsaa af disse Modificationer i Hovedcharacterernes Uddragelse af de Specielle, som i hiint Mellemrum af Aar vare ved Universitetet vedtagne saaledes, at nogle enkelte Fag tillagdes en høiere Betydning end andre, at denne Skole tog Anledning til derefter at læmpe de Grundregler, efter hvilke man indtil den Tid var gaaet frem i denne Henseende, – en Læmpelse, man saameget hellere bekvemmede sig til, jo mere man selv var overtydet om, at disse Fag baade efter deres Natur krævede en grundigere Behandling og fra Ungdommens Side en strængere Flid og en dybere Tænkning end ethvert andet

Fag, og derfor maatte af den studerende Ungdom betragtes som særdeles vigtige for dens tilkommende Bestemmelse. Ogsaa skylder jeg at tilføie, at, naar jeg i min Stilling som Rector ved denne Skole ei har behövet, hvor det gjældte om at indføre saadan Indretning, som det maatte forudsees at ville kræve ei lidet Arbeide, at lade mig afholde derfra af denne Betragtning, da kan jeg ei andet end paaskjønne, at jeg altid har havt og har dertil al den Hjælp, jeg kan ønske mig, og med Agtelse erindre, i Særdeleshed i Henseende til denne Indretnings Indførelse, at jeg dertil mödte den störste Beredvillighed hos Skolens daværende Inspector, Herr Overlærer *F. C. Kielsen*, til hvis Embedspligter det Slags Forretninger henhörte, og som var den, der med lige saa megen Interesse for Sagen som Duelighed udkastede Detaillen af denne Indretning.

Det er derfor især med Hensyn til dem af mine Læsere, der maatte have værdiget at tage nogen Notitise af den Beretning, jeg i ovenmældte Program for 1812 har meddeelt om denne Skoles Fremgangsmaade i denne Materie, at jeg har troet det ei upassende eller overflödigt med et Par Ord atter at omtale den, for som Tillæg til ovenmældte Program, saavidt denne Sag angaaer, ved denne Leilighed at meddele denne Forandring, som man, i den Hensigt derved at virke til en særdeles Flids Anvendelse paa de Discipliner, der syntes at have særdeles Krav derpaa, heri har fulgt siden Begyndelsen af Aaret 1817, og endnu, efterat og uagtet den förste foranledigende Omständighed er bortfalden, dog, i Betragtning af Tingens formeentlige Gavnlighed, er vedbleven at föolge. Og, da jeg er saa heldig, ved min værdige Collegas, Herr Overlærer *Lunds*, velvillige Bestræbelser for, ved Hjælp af tvende med ligesaa möisommeligt som sindrig og nöiagtig Flid udarbeidede Tabeller, at lette Skolen det hermed forbudne, maanedligen mödende, Arbeide, at kunne gaae den muelige Indvending om de formeentligen alt for store Vanskeligheder, som vilde være forbundne med den arithmetiske Udregningsmaade, og i Besynderlighed med denne, ved Rubrikkernes Deling i to Dele, noget mere udviklede Beregning, i Möde; saa tager jeg det saa meget mindre i Betænkning at meddele Samme, som jeg bör troe, at min Collegas Arbeide paa denne Maade maatte kunne blive gavnligt for flere Skoler og Underviisningsanstalter end denne, og i det mindste tör haabe, at denne Meddelelse, om ei anderledes saa dog som en historisk No-

titse eller en Curiositet, om man saa vil, maatte have dog nogen Interesse, og maaskee for Nogle tillige bære Vidnesbyrd om denne Skoles Bestræbelse for, at en i sig selv gavnlig Indretning maatte udføres paa den hensigtsmæssigste Maade til Öiemedets Opnaaelse.

Følgende er da den Fremgangsmaade, som bruges her ved Sammenregningen af de specielle Characterer til en Hovedcharacter, nemlig at det 1) er vedtaget, som forhen er bemærket, at udtrykke de enkelte Characterers Værd i Tal saaledes, at en Summa fra over $+2\frac{1}{2}$ til $+3$ giver *udm. god*, fra over $+1\frac{1}{2}$ til $+2\frac{1}{2}$ incl. giver *meg. god*; fra over $+\frac{1}{2}$ til $+1\frac{1}{2}$ incl. giver *god*; fra $-\frac{1}{2}$ excl. til $+\frac{1}{2}$ incl. giver *tem. god*; fra $-1\frac{1}{2}$ excl. til $-\frac{1}{2}$ incl. giver *maadelig*, og fra -3 til $1\frac{1}{2}$ incl. giver *Slet*; 2) at Charactererne for *Danskstiil*, *Latinstiil*, *Latin*, *Græsk* og *Hebraisk*, for at disse kunne erholde større Indflydelse paa at bestemme Hovedcharacteren, først særskilte regnes sammen, og derefter Charactererne for de övrige Læregjenstande, nemlig: *Fransk*, *Tydsk*, *Religion*, *Aritmetik*, *Geometrie*, *Historie*, *Geographie*, *Naturhistorie*, *Skrivning* og *Tegning*, samt Hovedcharacteren for *Sædelighed* (som er Resultatet af de af samtlige Lærere givne enkelte Characterer derfor) ligeledes særskilte sammen-tælles, for Exempel:

Latin, *Latinstiil*, *Dansk*, *Danskstiil*, *Græsk*, *Hebraisk*.

ug. mg. mdlg, meg. god. tem. g. g., udtrykt i Tal, udgjör 8-3, altsaa $+5$, som, divideret med Character-Rubrikkernes Antal, d. e. 5:6., udgjör $+\frac{5}{6}$.

Fransk, *Tydsk*, *Religion*, *Aritmetik*, *Geometr.*, *Historie*, *Geograph.*, *Sædelighed*,
mg. tg. mg. tg. mg. ug. ug. ug.
udgjör i Tal 15-2, altsaa $+13$, hvilken Summa, divideret med Character-Rubrikkernes Antal, d. e. 13:8, udgjör $+\frac{13}{8}$.

Derefter sammenlægges Summerne af disse tvende Character-Rækkers Qvotienter, f. Ex. $\frac{5}{6} + \frac{13}{8}$, d. e. $+2\frac{1}{4}$, hvilken Summa divideres med 2 (de tvende Characterrækker), og den Qvotient, $+1\frac{1}{4}$, som saaledes udkommer, er da det, som bestemmer *Hovedcharacteren*.

Disciplenes relative *Orden* i enhver enkelt Classe bestemmes efter den større eller mindre Qvotient, som saaledes for Enhver er udkommet.

Jeg vil til Oplysning her tilføie nogle Exempler.

Classerne	Latin	Latin Stil	Græsk	Hebraisk	Dansk	Dansk Stil	Summa	Fransk	Tydsck	Engelsk	Religion	Arithmetik	Geometrie	Historie	Geographie	Naturhistorie	Sang	Calligraphie	Tegning	Sædelighed	Summa	Qvotient	Hov. Char.	
4 ^{te} Classe.	ug	mg	ug	ug	—	ug	14 - 2 $\frac{1}{2}$	ug	ug	mg	mg	ug	ug	ug	ug	—	mg	—	—	ug	27 - 2 $\frac{1}{6}$	5 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	Ug
3 ^{de} Classe A.	ug	mg	ug	mg	ug	mg	15 - 2 $\frac{1}{2}$	ug	ug	mg	mg	ug	mg	—	mg	—	g	ug	mg	ug	29 - 2 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	Mg
3 ^{de} Classe B.	mdlg	g	mdlg	—	mg	mg	1 - $\frac{1}{2}$	mdlg	mg	—	g	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	ug	mg	18 - 1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{6}$	1 $\frac{1}{6}$	G
2 ^{den} Classe A.	tg	tg	g	—	tg	mg	0 - 0	tg	mg	—	mg	ug	mg	g	tg	g	tg	mg	ug	g	12 - 1	1	$\frac{1}{2}$	Tg
2 ^{den} Classe B.	mdlg	mdlg	tg	—	mdlg	mg	$\div 5 \div 1$	mdlg	mg	—	tg	g	tg	mdlg	tg	g	g	g	tg	tg	$\div 3 \div \frac{1}{4}$	$\div 1\frac{1}{4}$	$\div \frac{2}{3}$	Mdlg
1 ^{ste} Classe	tg	—	—	—	mdlg	slet	$\div 6 \div 2$	tg	mdlg	—	tg	slet	—	g	mdlg	slet	tg	tg	mdlg	slet	$\div 18 \div 1\frac{1}{2}$	$\div 3\frac{1}{2}$	$\div 1\frac{1}{2}$	Slet

Tabellen A. tjener til at lette Arbeidet ved *Hovedcharacterernes* Udregning.
 Tabellen B. tjener til at lette Arbeidet i at udfinde den relative *Orden* eller Plads, som tilfalder enhver Discipel.

(Tabel A.) For Summen af Partialsummernes Brøker.

	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{5}{8}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{5}{9}$	$\frac{7}{9}$	$\frac{8}{9}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{3}{10}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{9}{10}$	$\frac{1}{11}$	$\frac{2}{11}$	$\frac{3}{11}$	$\frac{4}{11}$	$\frac{5}{11}$	$\frac{6}{11}$	$\frac{7}{11}$	$\frac{8}{11}$	$\frac{9}{11}$	$\frac{10}{11}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{5}{12}$	$\frac{7}{12}$	$\frac{11}{12}$	
$\frac{1}{2}$	I	$\frac{5}{6}$	$I\frac{1}{6}$	$\frac{3}{4}$	$I\frac{1}{4}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{9}{10}$	$I\frac{1}{10}$	$I\frac{3}{10}$	$\frac{2}{3}$	$I\frac{1}{3}$	$\frac{5}{8}$	$\frac{7}{8}$	$I\frac{1}{8}$	$I\frac{3}{8}$	$\frac{11}{18}$	$\frac{13}{18}$	$\frac{17}{18}$	$I\frac{1}{18}$	$I\frac{5}{18}$	$I\frac{7}{18}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{4}{5}$	$I\frac{1}{5}$	$I\frac{2}{5}$	$\frac{12}{22}$	$\frac{13}{22}$	$\frac{15}{22}$	$\frac{17}{22}$	$\frac{19}{22}$	$\frac{21}{22}$	$I\frac{1}{22}$	$I\frac{3}{22}$	$I\frac{5}{22}$	$I\frac{7}{22}$	$I\frac{9}{22}$	$\frac{7}{12}$	$\frac{11}{12}$	$I\frac{1}{12}$	$I\frac{5}{12}$
$\frac{1}{3}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{2}{3}$	I	$\frac{7}{12}$	$I\frac{1}{12}$	$\frac{8}{15}$	$\frac{11}{15}$	$I\frac{1}{15}$	$I\frac{2}{15}$	$\frac{1}{2}$	$I\frac{1}{6}$	$\frac{11}{24}$	$\frac{17}{24}$	$\frac{23}{24}$	$I\frac{5}{24}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{5}{9}$	$\frac{7}{9}$	$\frac{8}{9}$	$I\frac{1}{9}$	$I\frac{2}{9}$	$\frac{13}{30}$	$\frac{19}{30}$	$I\frac{1}{30}$	$I\frac{7}{30}$	$\frac{14}{33}$	$\frac{17}{33}$	$\frac{20}{33}$	$\frac{23}{33}$	$\frac{26}{33}$	$\frac{29}{33}$	$\frac{32}{33}$	$I\frac{2}{33}$	$I\frac{5}{33}$	$I\frac{8}{33}$	$\frac{5}{12}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{11}{12}$	$I\frac{1}{4}$	
$\frac{2}{3}$	$I\frac{1}{6}$	I	$I\frac{1}{3}$	$\frac{11}{12}$	$I\frac{5}{12}$	$\frac{13}{15}$	$I\frac{1}{15}$	$I\frac{4}{15}$	$I\frac{7}{15}$	$\frac{5}{6}$	$I\frac{1}{2}$	$\frac{19}{24}$	$I\frac{1}{24}$	$I\frac{7}{24}$	$I\frac{13}{24}$	$\frac{7}{9}$	$\frac{8}{9}$	$I\frac{1}{9}$	$I\frac{2}{9}$	$I\frac{4}{9}$	$I\frac{5}{9}$	$\frac{23}{30}$	$\frac{29}{30}$	$I\frac{11}{30}$	$I\frac{17}{30}$	$\frac{25}{33}$	$\frac{28}{33}$	$\frac{31}{33}$	$I\frac{1}{33}$	$I\frac{4}{33}$	$I\frac{7}{33}$	$I\frac{10}{33}$	$I\frac{13}{33}$	$I\frac{16}{33}$	$I\frac{19}{33}$	$\frac{3}{4}$	$I\frac{1}{12}$	$I\frac{1}{4}$	$I\frac{7}{12}$	
$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{7}{12}$	$\frac{11}{12}$	$\frac{1}{2}$	I	$\frac{9}{20}$	$\frac{13}{20}$	$\frac{17}{20}$	$I\frac{1}{20}$	$\frac{5}{12}$	$I\frac{1}{12}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{5}{8}$	$\frac{7}{8}$	$I\frac{1}{8}$	$\frac{13}{36}$	$\frac{17}{36}$	$\frac{25}{36}$	$\frac{29}{36}$	$I\frac{1}{36}$	$I\frac{5}{36}$	$\frac{7}{20}$	$\frac{11}{20}$	$\frac{19}{20}$	$I\frac{3}{20}$	$\frac{15}{44}$	$\frac{19}{44}$	$\frac{23}{44}$	$\frac{27}{44}$	$\frac{31}{44}$	$\frac{35}{44}$	$\frac{39}{44}$	$\frac{43}{44}$	$I\frac{3}{44}$	$I\frac{7}{44}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{5}{6}$	$I\frac{1}{6}$	
$\frac{3}{4}$	$I\frac{1}{4}$	$I\frac{7}{12}$	$I\frac{5}{12}$	I	$I\frac{1}{2}$	$\frac{19}{20}$	$I\frac{3}{20}$	$I\frac{7}{20}$	$I\frac{11}{20}$	$\frac{11}{12}$	$I\frac{7}{12}$	$\frac{7}{8}$	$I\frac{1}{8}$	$I\frac{3}{8}$	$I\frac{5}{8}$	$\frac{31}{36}$	$\frac{35}{36}$	$I\frac{7}{36}$	$I\frac{11}{36}$	$I\frac{19}{36}$	$I\frac{23}{36}$	$\frac{17}{20}$	$I\frac{1}{20}$	$I\frac{9}{20}$	$I\frac{13}{20}$	$\frac{37}{44}$	$\frac{41}{44}$	$I\frac{1}{44}$	$I\frac{5}{44}$	$I\frac{9}{44}$	$I\frac{13}{44}$	$I\frac{17}{44}$	$I\frac{21}{44}$	$I\frac{25}{44}$	$I\frac{29}{44}$	$\frac{5}{6}$	$I\frac{1}{6}$	$I\frac{1}{3}$	$I\frac{2}{3}$	
$\frac{1}{5}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{8}{15}$	$I\frac{1}{15}$	$\frac{9}{20}$	$\frac{19}{20}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{4}{5}$	I	$\frac{13}{30}$	$I\frac{1}{30}$	$\frac{13}{40}$	$\frac{23}{40}$	$\frac{33}{40}$	$I\frac{3}{40}$	$\frac{14}{45}$	$\frac{19}{45}$	$\frac{29}{45}$	$\frac{34}{45}$	$\frac{44}{45}$	$I\frac{4}{45}$	$\frac{3}{10}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{9}{10}$	$I\frac{1}{10}$	$\frac{16}{55}$	$\frac{21}{55}$	$\frac{26}{55}$	$\frac{31}{55}$	$\frac{36}{55}$	$\frac{41}{55}$	$\frac{46}{55}$	$\frac{51}{55}$	$I\frac{1}{55}$	$I\frac{6}{55}$	$\frac{17}{60}$	$\frac{37}{60}$	$\frac{47}{60}$	$I\frac{7}{60}$	
$\frac{2}{5}$	$\frac{9}{10}$	$\frac{11}{15}$	$I\frac{1}{15}$	$\frac{13}{20}$	$I\frac{3}{20}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{4}{5}$	I	$I\frac{1}{5}$	$\frac{17}{30}$	$I\frac{7}{30}$	$\frac{21}{40}$	$\frac{31}{40}$	$I\frac{1}{40}$	$I\frac{11}{40}$	$\frac{23}{45}$	$\frac{28}{45}$	$\frac{38}{45}$	$\frac{43}{45}$	$I\frac{8}{45}$	$I\frac{13}{45}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{7}{10}$	$I\frac{1}{10}$	$I\frac{3}{10}$	$\frac{27}{55}$	$\frac{32}{55}$	$\frac{37}{55}$	$\frac{42}{55}$	$\frac{47}{55}$	$\frac{52}{55}$	$I\frac{2}{55}$	$I\frac{7}{55}$	$I\frac{12}{55}$	$I\frac{17}{55}$	$\frac{29}{60}$	$\frac{49}{60}$	$\frac{59}{60}$	$I\frac{19}{60}$	
$\frac{3}{5}$	$I\frac{1}{10}$	$\frac{14}{15}$	$I\frac{4}{15}$	$\frac{17}{20}$	$I\frac{7}{20}$	$\frac{4}{5}$	I	$I\frac{1}{5}$	$I\frac{2}{5}$	$\frac{23}{30}$	$I\frac{13}{30}$	$\frac{29}{40}$	$\frac{39}{40}$	$I\frac{9}{40}$	$I\frac{19}{40}$	$\frac{32}{45}$	$\frac{37}{45}$	$I\frac{2}{45}$	$I\frac{7}{45}$	$I\frac{17}{45}$	$I\frac{22}{45}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{9}{10}$	$I\frac{3}{10}$	$I\frac{1}{2}$	$\frac{38}{55}$	$\frac{43}{55}$	$\frac{48}{55}$	$\frac{53}{55}$	$I\frac{3}{55}$	$I\frac{8}{55}$	$I\frac{13}{55}$	$I\frac{18}{55}$	$I\frac{23}{55}$	$I\frac{28}{55}$	$\frac{41}{60}$	$I\frac{1}{60}$	$I\frac{11}{60}$	$I\frac{31}{60}$	
$\frac{4}{5}$	$I\frac{3}{10}$	$I\frac{2}{15}$	$I\frac{7}{15}$	$I\frac{1}{20}$	$I\frac{11}{20}$	I	$I\frac{1}{5}$	$I\frac{2}{5}$	$I\frac{3}{5}$	$\frac{29}{30}$	$I\frac{19}{30}$	$\frac{37}{40}$	$I\frac{7}{40}$	$I\frac{17}{40}$	$I\frac{27}{40}$	$\frac{41}{45}$	$I\frac{1}{45}$	$I\frac{11}{45}$	$I\frac{16}{45}$	$I\frac{26}{45}$	$I\frac{31}{45}$	$\frac{9}{10}$	$I\frac{1}{10}$	$I\frac{1}{2}$	$I\frac{7}{10}$	$\frac{49}{55}$	$\frac{54}{55}$	$I\frac{4}{55}$	$I\frac{9}{55}$	$I\frac{14}{55}$	$I\frac{19}{55}$	$I\frac{24}{55}$	$I\frac{29}{55}$	$I\frac{34}{55}$	$I\frac{39}{55}$	$\frac{53}{60}$	$I\frac{13}{60}$	$I\frac{23}{60}$	$I\frac{43}{60}$	
$\frac{1}{6}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{5}{12}$	$\frac{11}{12}$	$\frac{11}{30}$	$\frac{17}{30}$	$\frac{23}{30}$	$\frac{29}{30}$	$\frac{1}{3}$	I	$\frac{7}{24}$	$\frac{13}{24}$	$\frac{19}{24}$	$I\frac{1}{24}$	$\frac{5}{18}$	$\frac{7}{18}$	$\frac{11}{18}$	$\frac{13}{18}$	$\frac{17}{18}$	$I\frac{1}{18}$	$\frac{4}{15}$	$\frac{7}{15}$	$\frac{13}{15}$	$I\frac{1}{15}$	$\frac{17}{66}$	$\frac{23}{66}$	$\frac{29}{66}$	$\frac{35}{66}$	$\frac{41}{66}$	$\frac{47}{66}$	$\frac{53}{66}$	$\frac{59}{66}$	$\frac{65}{66}$	$I\frac{5}{66}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{7}{12}$	$\frac{3}{4}$	$I\frac{1}{12}$	
$\frac{5}{6}$	$I\frac{1}{3}$	$I\frac{1}{6}$	$I\frac{1}{2}$	$I\frac{1}{12}$	$I\frac{7}{12}$	$I\frac{1}{30}$	$I\frac{7}{30}$	$I\frac{13}{30}$	$I\frac{19}{30}$	I	$I\frac{2}{3}$	$\frac{23}{24}$	$I\frac{5}{24}$	$I\frac{11}{24}$	$I\frac{17}{24}$	$\frac{17}{18}$	$I\frac{1}{18}$	$I\frac{5}{18}$	$I\frac{7}{18}$	$I\frac{11}{18}$	$I\frac{13}{18}$	$\frac{14}{15}$	$I\frac{2}{15}$	$I\frac{8}{15}$	$I\frac{11}{15}$	$\frac{61}{66}$	$I\frac{1}{66}$	$I\frac{7}{66}$	$I\frac{13}{66}$	$I\frac{19}{66}$	$I\frac{25}{66}$	$I\frac{31}{66}$	$I\frac{37}{66}$	$I\frac{43}{66}$	$I\frac{49}{66}$	$\frac{11}{12}$	$I\frac{1}{4}$	$I\frac{5}{12}$	$I\frac{3}{4}$	

Ved denne Tabel erholdes Brøkerne i Charakterernes Hovedsum, af Partialsummernes Brøker. Den første verticale Række indeholder de Brøker, som kunne forekomme i første Partialsum, og den øverste horizontale dem, som kunne forekomme i anden. Hvor to Rækker skjære hinanden, findes Brøkernes Sum. f. Ex. $\frac{3}{4} + \frac{4}{12} = 1\frac{1}{4}$.

Ere begge Partialsummerne negative, findes Brøkernes Sum paa samme Maade. Det Udkomne er blot negativt. f. Ex. $\div \frac{3}{4}$ og $\div \frac{2}{9} = \div \frac{3}{6}$.

Hvis den ene Partialsum er negativ og den anden positiv, og den ene Partialsum indeholder Hele og Brøk, kan denne Tabel dog bruges; f. Ex. $\div \frac{3}{5}$ og $2\frac{3}{4} = 2\frac{3}{20}$; thi $\frac{3}{5}$ fra $2 = 1\frac{2}{5}$, dertil $\frac{3}{4}$ er efter Tabellen $= 2\frac{3}{20}$. Ligeledes $\frac{3}{4}$ og $\div 1\frac{1}{15} = \div \frac{11}{44}$; thi $\frac{3}{4}$ fra $\div 1 = \div \frac{1}{4}$, og dertil $\div \frac{1}{15} =$ efter Tabellen $\div \frac{11}{44}$. Ere de begge Brøker, men den ene positiv og den anden negativ, kan Summen findes saaledes, f. Ex. $\div \frac{3}{4}$ og $+ \frac{7}{12}$; saa er $\frac{7}{12} = 1 \div \frac{4}{12}$; men $\div \frac{3}{4}$ og $\div \frac{4}{12}$ er efter Tabellen $= \div 1\frac{1}{4}$, dertil $1 = \div \frac{4}{4}$.

Den hele Hovedsums Nævner.

	66	60	55	48	45	44	40	36	33	30	24	22	20	18	16	15	12	11	10	9	8	6	5	4	3	2
1	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	012	014	015	017	019	020	025	027	028	032	036	048	056	070	094	140
2	-	-	011	-	013	-	-	-	018	-	-	-	-	-	-	038	-	051	-	062	-	-	113	-	186	-
3	-	-	016	-	-	021	023	-	-	-	-	039	043	-	053	-	-	075	084	-	104	-	167	210	-	-
4	-	-	022	-	026	-	-	-	035	-	-	-	-	-	-	073	-	102	-	125	-	-	224	-	-	-
5	024	-	-	029	-	033	-	040	044	-	058	064	-	077	089	-	115	127	-	155	176	232	-	-	-	-
6	-	-	031	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	153	-	-	-	-	-	-	-	-
7	030	034	037	042	045	046	049	054	059	066	082	091	098	110	123	129	165	178	196	218	244	-	-	-	-	-
8	-	-	041	-	050	-	-	-	068	-	-	-	-	-	-	151	-	205	-	248	-	-	-	-	-	-
9	-	-	047	-	-	057	063	-	-	-	-	114	126	-	157	-	-	229	252	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	085	-	-	-	-	-	-	-	-	253	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	052	-	065	069	-	076	086	-	103	128	-	154	170	191	207	255	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	061	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	055	060	067	074	080	083	092	101	111	121	152	166	182	203	227	242	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	071	-	088	-	-	-	118	-	-	-	-	-	-	260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	-	-	-	095	-	-	-	-	-	189	-	-	261	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	081	-	100	-	-	-	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	072	078	087	099	105	109	119	131	143	159	198	216	237	263	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	093	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	079	090	096	112	117	120	133	149	162	177	222	241	265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-	-	169	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	107	-	-	134	147	-	-	-	-	266	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	-	-	-	138	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	097	108	116	135	142	146	161	179	195	214	268	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	-	-	122	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	106	-	-	145	-	160	-	194	212	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	-	132	-	163	-	-	-	221	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	-	-	139	-	-	171	188	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	-	-	141	-	175	-	-	-	236	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	124	136	148	168	180	185	204	226	245	270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	130	144	158	181	192	197	217	240	262	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	-	-	164	-	200	-	-	-	271	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	-	-	-	-	-	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	-	-	173	-	211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	150	-	-	206	-	223	-	272	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	-	-	184	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37	156	172	187	215	230	234	257	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	-	-	193	-	235	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	-	-	199	-	-	247	273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	174	190	209	238	254	259	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42	-	-	213	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	183	202	219	251	267	274	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	-	-	-	-	275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	-	-	233	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	201	220	239	276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48	-	-	243	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49	208	228	249	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	-	-	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	-	-	264	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53	225	246	269	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54	-	-	277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59	250	278	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61	256	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65	279	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ved denne Tabel bestemmes Disciplenes Orden efter Charakterernes hele Hovedsum (3: förend denne bliver divideret med 2), saaledes som nedenstaaende Exempel viser:

Disciplenes Navne.	Den hele Hovedsum.	Sammenlignings-tallene.	Disciplenes Nummere.
A.	$5\frac{5}{8}$	5029	3
B.	$5\frac{16}{33}$	5137	2
C.	$3\frac{3}{20}$	3043	6
D.	$4\frac{4}{60}$	4183	4
E.	3	3000	7
F.	$5\frac{1}{2}$	5140	1
G.	$1\frac{11}{17}$	1207	8
H.	$3\frac{2}{11}$	3229	5
I.	$\div 1\frac{3}{4}$	$\div 1210$	12
K.	$\div 1\frac{4}{60}$	$\div 1174$	11
L.	0	0000	9
M.	$\div \frac{5}{9}$	$\div 0155$	10

Det første Ziffer i den tredje Rubrik er det hele Tal i Hovedsummen. De tre sidste Ziffre ere ekstraherede af denne Tabel, hvor Tællerens horizontale og Nævnerens verticale Rækker skjære hinanden. Jo større Sammenlignings Tal en Discipel har, jo højere bliver hans Orden.

S C H E M A

over Examinationens Gang ved den offentlige Examen i Septbr. 1822
i Metropolitanskolen.

Mandagen d. 23 Sept.

Formiddag.

9-11½ Latin 4 Classe.
11½-2 Græsk 3 Cl. A.
9-11 Fransk 3 Cl. B.
11-2 Dansk 2 Cl. A. B.

Eftermiddag.

4-6 Historie og Geographie 2 Cl. A.
4-6 Naturhistorie 2 Cl. A. B.

Tirsdagen d. 24 Sept.

Formiddag.

9-11½ Latin 3 Cl. A.
11½-2 Religion 3 Cl. B.
9-11 Mathematik 4 Cl.
11-1 Tydsk 1 Cl.

Eftermiddag.

4-6 Historie og Geographie 3 Cl. A.
4-6 Naturhistorie 1 Cl.

Onsdagen d. 25 Sept.

Formiddag.

9-11½ Græsk 4 Cl.
11½-2 Latin 2 Cl. A.
9-12 Mathematik 2 Cl. A. B.
12-2 Tydsk 4 Cl.

Eftermiddag.

4-6 Religion 3 Cl. A.
4-6 Fransk 2 Cl. A. B.

Fredagen d. 27 Sept.

Formiddag.

9-11½ Latin 5 Cl. B.
11½-2 Religion 2 Cl. A.
9-12 Tydsk 2 Cl. A. B.
12-1½ Engelsk 4 Cl.

Eftermiddag.

4-6 Historie og Geographie 3 Cl. B.
4-6 Dansk 1 Cl.

Løverdagen d. 28 Sept.

Formiddag.

9-12 Latin 3 Cl. B.
12-2 Religion 2 Cl. B.
9-11 Mathematik 3 Cl. A.
11-1 Tydsk 3 Cl. A.

Eftermiddag.

4-6 Historie og Geographie 4 Cl.
4-6 Arithmetik 1 Cl.

Mandagen d. 30 Sept.

Formiddag.

9-11½ Græsk 2 Cl. A.
11½-1½ Fransk 4 Cl.
9-11 Historie og Geographie 2 Cl. B.
11-1 Mathematik 3 Cl. B.

Eftermiddag.

4-6 Religion 1 Cl.
4-6 Tydsk 3 Cl. B.

Onsdagen d. 2 Octbr.

Formiddag.

9-12 Græsk 3 Cl. B.
12-2 Religion 4 Cl.
9-11 Historie og Geographie 1 Cl.
11-1 Fransk 1 Cl.

Eftermiddag.

4-5 Hebraisk 4 Cl.
5-6 Hebraisk 3 Cl. A.
4-6 Naturhistorie 3 Cl. B.

Torsdagen d. 3 Oct.

Formiddag.

9-11 Græsk 2 Cl. B.
11-1 Latin 1 Cl.
9-11 Fransk 3 Cl. A.

Stilene udarbejdes
saaledes:

Torsdagen d. 26 Sept.

Formiddag.

9-12 Latin Stiil 4 Cl.
— — — 3 Cl. A.
— — — 3 Cl. B.
— — — 2 Cl. A.

Eftermiddag.

4-6 Tydsk Stiil 4 Cl.

Tirsdagen d. 1 Octbr.

Formiddag.

9-12 Dansk Stiil 4 Cl.
— — — 3 Cl. A.
— — — 3 Cl. B.
— — — 2 Cl. A.
— — — 2 Cl. B.
12-2 Fransk Stiil 4 Cl.

De Candidater, som i Aar dimitteres til Academie, ere:

- 1) *Bernt Frederik Jensen*, en Søn af Herr Frederik Jensen, Skolelærer og Kirkesanger i Gjentofte;
 - 2) *Albert Christian Scholten*, en Søn af Herr Kammerjunker Frederich Christian v. Scholten, tilforn Toldcasserer i Odense;
 - 3) *Frantz Müller*, en Søn af Herr Jutsitsraad og Raadmand Frantz Müller;
 - 4) *Adolph Ludvig Manthey*, en Søn af Herr Geheime-Legationsraad Johan Daniel Thimotheus Manthey, Ridder af Dannebrogen;
 - 5) *Christian Alexis Flensborg*, en Søn af Herr Commandeur-Capitain i Søe-Etaten Christian Peter Flensborg, Ridder af Dannebrogen;
 - 6) *Johan Jacob Jansen*, en Søn af Herr Jacob Albrecht Jansen, Borger og Bagemester her i Staden;
 - 7) *Johan Henrich Klingenberg Krebs*, en Søn af Herr Oberst-Lieutenant Kai Frederich Tönder Krebs, Ridder af Dannebrogen;
 - 8) *Halvor Arntzen*, en Søn af Herr Engelbret Arntzen, forhenværende Havneskriver;
 - 9) *Johan Gotfred Soltwedel*, en Søn af afdöde Coffardie-Capitain og Brygger Cai Frederich Levin Soltwedel;
 - 10) *Hans Haagen Esmarch*, en Søn af afdöde Grosferer Jens Esmarch her af Staden.
-